

Teplýšovický občasník

občasník

vydává Obec Teplýšovice

5. číslo roku 2011

31. prosinec 2011

Informační plátek pro Teplýšovice, Čeňovice, Humenec, Kochánov, Smilov, Zálesí

Slovo starosty

Vážení spoluobčané,

píší svůj příspěvek do Teplýšovického občasníku v době, kdy už Vám nestihnou popřát klidné a požehnané prožití Vánoc. Jistě jste si i bez toho ve svých domovech v kruhu rodinném, nejbližších přátel vytvořili atmosféru, v duchu vánočních tradic a rodinných zvyklostí, naplněnou pohodou a zaslouženým odpočinkem. Jistě i tyto vánoční svátky pro každého z Vás byly z těch nejkrásnějších.

Ocitáme se na začátku nového letopočtu, a proto si nyní dovoluji pár postřehů z předešlého období.

Z pohledu občana České republiky a příslušníka Evropské unie jsme byli v uplynulém roce vystavováni polemikám kolem globální finanční krize, polemikám kolem předpovídané hospodářské recese. V důsledku příprav a hledání obrany proti uvedeným hrozbám nás naši vládní představitelé zásobovali a stále zásobují nově vymyšlenými strategiemi ve smyslu reformování snad každého resortu. Nervózně na nás působily nešťastné kauzy na domácí politické scéně, v jejich důsledku časté veletoce na vládní úrovni. V občanovi, který se na tyto události dívá jako by z povzdálí, se tyto věci převážně nelíbí, těžko je vstřebává. Obvykle to ventiluje nejčastěji jakýmsi postěžováním si, projevem nespokojenosti, vyjádřením kritiky, zanádním si. Uleví si, ale problém se tím obvykle vyřešit nedá. Ten kdo překážky má překonat, tomu převážně nezbyvá než přidat ruce k dílu. Jsem dalek jakýchkoliv návrhů na řešení globálních problematik. Chci jenom navodit úvahu na překážky na místní úrovni, v naší obci. A chci jenom poukázat na jejich řešení, které nebylo ničím jiným než realizováním myšlenky s notným přidáním rukou k dílu. (pokračování str.2)

STOP větrné energii za humny

Vážení spoluobčané, obyvatelé venkova. Jistě se kvám dostala řada informací o chystané výstavbě větrné elektrárny na pomezí našeho katastru. Nemožu jinak než napsat, že jde o velmi neuvážený krok ze strany několika lidí z Kozmic. Píší několika, protože informace, které má většina zdejší populace budou převážně povrchní. Proběhl zde kdysi průzkum, ale když budu chtít získat pozitivní výsledek, tak k němu také tak přistoupím. Navíc zdejší sdělování informací přes úřední desky je opravdu mírně řečeno nedostatečné. V době, kdy se tzv. lámal chleba, byste na úřední desce nenalezli nic. Otevřel jsem téma větrné elektrárny na zasedání CHOPOSu. Proběhla diskuze, ze které nakonec vyplynulo, že jsme v tom povětšinu sami. Starosta Kozmic mne svým pragmatickým přístupem vůbec nepřesvědčil o tom, že chápe hloubku toho, jak to naše území do budoucna ovlivní. Hlavním a asi jediným mottem jsou peníze, které jsou dle mého názoru zanedbatelné. Získají jednorázově 1 000 000 Kč a po dobu 20ti let každý rok 200 000 Kč. Peníze potřebují pro rozvoj svého území, ale kdo v něm bude chtít žít, to už neřeší. Jediné negativum, které si připouští, je pokles tržní ceny pozemků.

Co pak se dá takto uvažovat? Neměli bychom myslet na jiné hodnoty? Co třeba na krajinný ráz? Ten je u nás ze zákona chráněn. Budou-li ovšem ve větší míře povolovány ve volné krajině mohutné stroje vysoké 150 m a více, zaniká prakticky smysl krajinný ráz chránit proti jiným nevhodným aktivitám. Umožněním větší výstavby větrných turbín v naší krajině povede ke znevážení státní ochrany krajiny a krajinného rázu a ve svých důsledcích bude mít za následek vstup dalších nevhodných staveb do krajiny. Během industrializace se venkov postupně vyvíjel, dnes člověk zjistil, že nechce žít

ve stínu vysokých krabic z betonu a vrací se zpět na venkov. Ale na jaký? Ten náš už v brzké době mezi venkov v pravém slova smyslu patřit nebude. Rozhodnutí je na zastupitelstvu obce Kozmice. Dokažme jim společnou silou, že uznáváme jiné hodnoty než peníze. **Dejme najevo svůj nesouhlas, třeba tím, že hromadně přijdeme dne 25. ledna 2012 ve 14.00 hodin připomínkovat 3. Změnu ÚPD, ve které je větrná elektrárna zahrnuta.**

Teď to vypadá, že jsem proti alternativním zdrojům energie. Nejsem, jen si myslím, že jsou za dveřmi lepší a šetrnější technologie. Už dnes se vyvíjí nové způsoby na principu sluneční energie. Nechci být prorokem, ale dovedl bych si představit na našich domech solární střešní krytinu, která bude umět vyrábět elektrickou či tepelnou energii. **Větrná technologie mezi blízko sousedící obce nepatří.** Od Ostředka či ze Struhařova zaznívá z úst pár lidí odpor k větrné energii, ale **pozor!** Pokud je to z úst lidí, kteří chtějí stavět bioplynovou stanici a větrná energie jim v tom brání, není záporný postoj upřímný. **Bioplynka = velké lány kukuřice = eroze půdy.** Je ale na nás, komu pronajmeme půdu a co dovolíme na ní a jak pěstovat. V brzké době dojde i k veřejnému projednávání samotné elektrárny. I zde bychom neměli v hojném počtu chybět. Negativní postoj Obce Teplýšovice už znáte, ale nenechávejte nás v tom samotné. *Miroslav Kratochvíl, místostarosta*

Slovo starosty | my, mám na mysli nás občany, zastupitele obce, představitele a členy místních spolků a organizací, jsme společně v roce 2011 museli vyřešit řadu problému a překonat řadu překážek. Nebyly globálního charakteru, ale místně velmi významné.

Dva roky intenzivně, ale velmi obtížně probíráme změnu Územního plánu č. 2. Po pečlivé přípravě s využitím mnohaletých zkušeností, po obhajování záměru jako celku a částečných finálních korekcích jsme před závěrečným přijetím změny tak zásadního dokumentu, jakým Územní plán pro obec, pro její plánovaný rozvoj je.

V létě jsme mohli společně oslavit dva významné počiny. Jednak zhotovení z části zrekonstruovaných a z velké části nových kabin v areálu Sokola Teplýšovice. Přesně to je příklad, kdy lidé překonávají překážky způsobem, kdy přidávají ruce k dílu. Způsob, jakým stavba byla realizována, si opravdu zaslouží velké uznání. Druhým, stejně významným příkladem je rekonstrukce a přístavba mateřské školy. Tady je třeba vyzdvihnout minimálně dva faktory. Obec Teplýšovice se ctí obhájila fakt, že je tradičním poskytovatelem tak zvané veřejné služby v rámci „školského mikroregionu“. Řešili jsme zásadní otázku. Zda tyto služby poskytovat pouze pro teplýšovické občany nebo zda dokážeme zachovat zažitý komfort na úseku provozování předškolního zařízení i pro své sousedy tak, jak tomu dosud vždy bylo. Pod tíhou opravdu závažné situace bylo po zdoluhavých jednáních přijato také mimořádné řešení. Sousední obce, až na jednu, si vzaly za své podpořit finančně dílo a zařídít si tak pro sebe v Teplýšovicích kousky své školky pro své občany. Ukázali jsme jiným zřizovatelům předškolních zařízení netradiční přístup k problému, s nímž se také oni potýkají anebo ještě potýkat budou.

Druhým faktorem je fyzické nasazení všech řemeslníků a brigádníků, kteří se na pracích podíleli a bez výjimky odevzdali mnohem více úsilí a umu, pod neustálým tlakem z doslova šibeničního termínu realizace, než na jiných stavbách bývá obvyklé. Vyjma firmy, která zhotovila samotnou modulovou přístavbu, byli řemeslníci místní nebo z blízkého okolí. Brigádníky byli místní školáci a studenti, přičemž někteří akci obětovali celé prázdniny. Proč stojí za to se o této akci zmiňovat? Padesát jedna žáků mohlo prvního září vejít do otevřených dveří teplýšovické

mateřské školky. Pro téměř padesát rodin se tak během cirka dvou měsíců definitivně podařilo zajistit umístění dětí a vytvořit tak jednu ze základních podmínek, aby jejich rodiče mohli bezstarostně nastoupit do svých zaměstnání.

Obec letos přijala své obecní symboly. Vlastní, a proto může používat navenek u příležitostí, kdy je to vhodné nebo dokonce nezbytné, obecní znak a obecní vlajku. Zvýraznila a podtrhla tak svou identitu, svébytnost a územní samostatnost.

Letos se podařilo dokončit záměr, na němž se pracovalo od roku 2008. Souvisí s dlouhodobě naplánovanou a postupně aplikovanou strategií ve změnách životního prostředí, konkrétně se změnami v naší krajině. Naši dávní předci nás začlenili do nádherného kraje. My k tomu hodláme přispět opět přidáním rukou k dílu a za využití dostupných možností a finančních zdrojů v krajině zanechat pozitivní stopu následujícím generacím. Nejen díky realizaci „Revitalizace Na Předevsi v Kochánově“ se naší obci letos podařilo začlenit do společenství obcí, jejichž výsledky práce a činnosti na komunální úrovni jsou celospolečensky oceňovány. Ze soutěže o Vesnici roku 2011 v rámci Středočeského kraje jsme domů přivezli vavříny jedny z nejvyšších možných a na celostátní úrovni v Zelené stuze jsme se zapsali na krásném třetím místě ze třinácti hodnocených krajů. Ze shora uvedených příčin jsme mohli o Teplýšovicích číst v mnohých tištěných i elektronických periodikách pozitivní informace. Díky výsledkům společné práce jsme měli tu čest Obec Teplýšovice reprezentovat jak na půdě Poslanecké sněmovny, tak v Senátu Parlamentu České republiky a vyslechnout si tak slova uznání za počiny přispívající k rozvoji českého venkova.

Vedle nejvyšších státních institucí byla naše obec prezentována jako příklad tak zvané „dobré praxe“ na několika odborně zaměřených konferencích či seminářích. Záměrně se o těchto počtech zmiňuji, protože jsou výsledkem společného snaže-

ní a protože není technicky ani organizačně možné, abychom u těchto příležitostí byli vždy všichni, považuji za vhodné se právě v tomto čase bilancování s Vámi o odezvy dosažených úspěchů podělit a tlumočit je alespoň touto formou.

V průběhu roku se ale podařila řada dalších počinů, o nichž se sice nereferovalo v médiích, nicméně pro nás občany měly srovnatelný a pozitivní přínos. Ať už to bylo na poli sportovním, kulturním, v komunálním školství na úseku místní samosprávy. Počinů, za nimiž je řada nezištně odevzdané práce a bezpočet obětovaných hodin z volného času členů zastupitelstva, místních organizací, spolků, sdružení. Považuji za svou povinnost z tohoto místa poděkovat každému, jenž byť drobností přidal své ruce ke společnému dílu a podpořil tak mnohé věci, z nichž může užít prospěch mnohý občan, potažmo obec jako celek. Vždyť v letošním roce se podařilo pořídit nový či zrekonstruovat stávající majetek obce za úctyhodných cirka patnáct milionů korun, respektive tato částka jako investiční, neinvestiční a provozní náklady protekla obecním účtem.

Bezpochyby existuje spousta rezerv. Úkolem nadcházejícího roku bude opět se s některými z nich postupně vyrovnat. Plány jsou za tímto účelem připraveny. O některé finanční prostředky je podanými projekty v tuto chvíli požádáno. Přejme si proto navzájem, abychom měli za tímto cílem dostatek vůle, odhodlání a prostředků. Aby se jako v uplynulém roce našlo tolik rukou, které opět dílo uchopí a dokáží jej dotáhnout ke zdárnému konci. Dovolte mi proto, abych Vám všem touto cestou popřál vše nejlepší, zejména dobré zdraví, vzájemné porozumění, spokojené a šťastné prožití roku 2012.

Josef Škvor, starosta obce

Základní škola a Mateřská škola Teplýšovice

*zve všechny budoucí prvňáčky
na zápis do 1. třídy*

„Z pohádky do pohádky“

*ve čtvrtek 9. 2. 2012
od 13.00 – 16.00 hodin.*

Přijďte mezi nás!

Čeká na Vás spousta nových kamarádů, malý kolektiv málotřídní školy, který umožňuje individuální přístup ke všem žákům (včetně integrace) a tudíž i snadnější zapojení do kolektivu, příjemné paní učitelky a pan učitel, velký výběr zájmových kroužků zdarma, v první a druhé třídě obědy zdarma, školní družina od 6.45-16.00, dobrá dopravní obslužnost, výlety (i několikadenní), výstavy, divadelní představení a mnoho jiného. Prostě „Škola hrou“!

Blíže se s námi můžete seznámit na našich webových stránkách

www.zs-a-ms-teplysovice.wz.cz,

nebo se přijďte podívat k nám do školy (Den otevřených dveří 17. 1. 2012 od 7.45, či kdykoliv po dohodě).

CHOPOS-optimalizace školství je pro obce nepřijatelná

Jsmo na přelomu roku a jistě by se slušelo napsat pár optimisticky laděných vět s přáním lepších zítřků. Nemožu ale jinak, než se zmínit o další chystané nespravedlnosti. Venkovští starostové stojí opět před dalším problémem. Minulý rok probíhal ve znamení boje o zajištění kvalitní dopravní obslužnosti regionu, ten následující bude doplněn o záchranu základního školství na venkově. Určitě by, nejen mě, zajímalo, který chorý mozek přišel jako první s myšlenkou koncepce, která hodlá drasticky zredukovat množství našich venkovských škol. Rozumím tomu, že je třeba šetřit, hledat úspory, ale jsou oblasti, které se penězi měřit nedají. Mezi ně jistojistě patří základní vzdělávání. Koncepce řeší řadu návrhů, ale ten nejpalčivější, který povede k redukci škol, je minimalizace normativu 26 dětí a více na jednu třídu. Venkovské školy toto číslo nemohou v žádném případě splnit a ani s pochopitelných důvodů nechtějí. Patřím k ročníkům, kterým se říká „Husákovy děti“. Vrstevníci mi jistě dají za pravdu, že učení v přeplněných třídách se třiceti a více spolužáky nebylo snadné. V zahraničí si toto dávno uvědomili a podporují méně kolektivní učení. U nás se ale najdou průkopníci něčeho, co jinde už dávno zavrhli. Před pár dny jsem se zúčastnil exkurze ve velkokapacitních kravínech. Promiňte mi, že použiji tento přírůbek, ale uvidíte, že chov krav a produkce mléka lze porovnat s „velkokapacitním základním školstvím“. Zemědělci se snaží pomocí minimálních nákladů vyprodukovat co nejvíce kvalitního mléka. Optimalizují krmné dávky, míchají perfektní krmiva a pokud možno vše automatizují. O tom samém je optimalizace školství. Jestli si někdo myslí, že způsobem optimalizovaného nalévání vědomostí do hlaviček dětí dosáhneme větší efektivity, že velkokapacitní školství vyprodukuje chytřejší mozky, které povedou naši zemi k prosperitě, musí být čisto-krevný blázen. Co je na koncepci velmi nebezpečné? Je příznivá pro velké městské školy. Starostové velkých škol se návrhu bránit nebudou a povětšinou optimalizaci podpoří. Je tedy na nás, starostech obcí vesnických, abychom tomu zabránili. Od vstupu naší země do EU se snažíme o obnovu venkova, snažíme se o kvalitní život venkovského obyvatelstva a hledáme nové inovativní způsoby identifikace člověka s venkovským prostorem. K tomu nám mimo jiné pomáhají Evropou financované programy. Navržená koncepce je opak toho, o co jsme se doposud snažili. Zcela jasně odporuje pravidlům Programu rozvoje venkova. Myslím, že by se o chystaných změnách měli dozvědět v Bruselu. Bojujme tedy za naše malé školy na všech úrovních, které nás jen napadnou, myslíme na naše děti, myslíme na budoucnost a ne pouze na peníze.

Na závěr mi dovoluňte popřát nám všem do nového roku pořádnou porci zdravého rozumu, kterého se čím dál víc nedostává a starostům obecních samospráv hodně sil pro boj za náš krásný venkov.

mk

CHCEŠ být krásnou princeznou, vilou nebo indiánem? Oloupiš nás jako pirát, rozesměješ k smrti málem?

Přijď mezi nás na

DĚTSKÝ KARNEVAL

Ten nejlepší bude naším **maškarkrálem!**

KDY: v neděli 8. ledna 2012

KAM: do sokolovny v Teplýšovicích

V KOLIK: ve 13,30hod.

CO NÁS ČEKÁ: ZPĚV, TANCOVÁNÍ, HRY A SOUTĚŽE, TOMBOLA

S SEBOU: mamku s tatškou, babičku s dědou a dobrou náladu

Záchrana starých odrůd jablek a hrušní na Podblanicku

Na okrese Benešov se v současné době nachází řada alejí, jejich pozůstatků a jednotlivě stojících ovocných stromů, které dosahují značného věku. Mnohé z nich jsou na pokraji zániku. Některé z těchto stromů mohou patřit mezi staré odrůdy či dokonce krajové odrůdy Podblanicka. Bohužel v současné době není zmapován konkrétní výskyt jednotlivých odrůd. A kvůli již zmíněnému vysokému věku stromů hrozí jejich úhyn, nebo odstranění ze strany majitelů. To by znamenalo celkovou ztrátu některých starých a krajových odrůd ovocných stromů na Podblanicku. Někdo by se mohl ptát proč vůbec staré odrůdy zachraňovat, když dnes obchodní řetězce nabízejí moderní odrůdy jablek. Důvodů je hned několik: Staré odrůdy lze chápat jako významné dědictví, které nám tu zanechali naši předci. V obchodních domech lze dnes sice zakoupit na pohled krásná jablka, která jsou jedno jako druhé, ovšem po chuťové stránce jsou nevýrazná a často ani ne příliš chutná. Naopak u starých odrůd lze objevit velice výrazné a zvláštní chuťové kombinace. Dále se u dnes prodávaných odrůd užívá velké množství chemických prostředků, aby jablka byla vzhledově atraktivní a nedocházelo ke strupovitosti plodů. U některých starých odrůd se můžeme setkat s přirozenou rezistencí proti strupovitosti a dalším chorobám, a proto není zapotřebí provádět chemické ošetření anebo ho provádět v menší míře.

V dnešní době bohužel není reálné, aby se v obchodech dala koupit jablka starých odrůd, která sice nejsou dokonalá po vzhledové stránce, ale zato výborná a rozmanitá po stránce chuťové. Je ale možné vrátit tyto odrůdy zpět do krajiny v podobě alejí a stromořadí podél cest, kam se vydává dnes stále více lidí za odpočinkem a rekreací.

Snahu zachránit toto dědictví v podobě starých odrůd má ČSOP Vlašim již od roku 1999, kdy se organizace zapojila do celostátního programu ČSOP „Záchrana krajových odrůd ovocných dřevin“. Více o tomto programu se lze dozvědět v Metodice Českého svazu ochránců přírody č. 4 – Záchrana starých a krajových odrůd ovocných dřevin či v článku M. Lempochnera a P. Pešouta v Pod Bláníkem č. 2007/4. V roce 1999 začalo podrobné mapování a určování vzorků starých a krajových odrůd jablek a hrušní na Podblanicku.

Mapování spočívá v odebrání vzorků (plodů jádrovin) z již dříve vytipovaných sadů a stromořadí na bývalém okrese Benešov.

U každého vzorku je zaznamenána poloha stromu (v programu ArcGis) a tím je zaručeno přesné zpětné dohledání pro případ odebrání rouby. Mapování starých odrůd je značně komplikované a to hned z několika důvodů. Jedním z nich je stáří a zanedbaný stav stromů, které plodí velice sporadicky a kvalita vzorků u takto zanedbaných stromů není příliš vysoká. Dále je poměrně obtížné určit konkrétní odrůdu. Každý rok je takto zmapováno několik desítek stromů a z tohoto počtu se podaří určit pouze několik jednotlivých odrůd.

Jádroviny mají řádově stovky odrůd, a určit tak konkrétní odrůdu je nelehkým úkolem i pro zkušeného odborníka. Proto se snažíme spolupracovat se sadaři na Podblanicku, kteří odrůdy ve svých sadech znají a odpadá tak problém s určováním. Bohužel mnoho sadů v našem zájmovém území je již dnes bez majitelů, a proto ČSOP Vlašim navázal v minulých letech spolupráci s pomologem Ing. Stanislavem Bočkem, Ph.D., který působí na Mendelově univerzitě v Brně. Nasbírané vzorky jsou vždy zaslány spolu s fotodokumentací stromů k následnému určení. V roce 2011 se podařilo též navázat spolupráci s paní J. Rosolovou, která ČSOP pomohla vyhledat velice zajímavé vzorky v okolí Podlesí nedaleko Neustupova. Každá takováto spolupráce je pro nás velice cenná. Po úspěšném určení odrůdy jsou ze stromu odebrány rouby, které jsou naroubovány do sadu starých krajových odrůd, který se nachází jižně od obce Jetřichovice na Sedlicko-Prčicku. Sad krajových odrůd v Jetřichovicích, byl založen v roce 2000 ve spolupráci s majitelem jetřichovického panství Ing. O. Srbem, který k tomuto účelu poskytl vhodné pozemky.

Rozloha sadu je cca 2 ha a celkově bylo do sadu vysazeno okolo 260 podnoží (Lempochner, Pešout 2007).

Z tohoto vyplývá, že v sadu je možné podchytit okolo 60 odrůd jablek a 30 odrůd hrušní. Celkem bylo zatím do sadu naroubováno 33 známých odrůd jádrovin a 12 odrůd, které dosud nebylo možné určit a bylo nutné provést jejich přenos. Jmenovitý výčet odrůd viz (Lempochner, Pešout 2007). ČSOP Vlašim provádí v sadu každoroční údržbu v podobě sekání trávy a stříhu roubovanců. V roce 2011 bylo dokončeno ohrazení sadu a v dalších letech bude na pozemku prováděna extenzivní pastva ovcí. Na jaře roku 2011 bylo provedeno naroubování 8 odrůd, které byly určeny na podzim roku 2010. (Bohužel všechny tyto nově přenesené rouby pomrzly při pozdních mrazech ve dnech 3. – 10. května 2011, kdy teploty dosahovaly až – 8 °C a bude třeba roubování provést znovu v r. 2012).

Dlouhodobým cílem ČSOP Vlašim je podchytit maximální počet odrůd starých a krajových odrůd Podblanicka a postupně navracet tyto odrůdy zpět do krajiny v podobě alejí a stromořadí. Do dnešních dnů ČSOP Vlašim vysázel několik stovek kilometrů alejí!

Jak již bylo zmíněno výše, program záchran starých a krajových odrůd se neobejde bez místních spolupracovníků. Proto jsou vítáni všichni, kteří by měli zájem se na tomto programu podílet. Pokud máte na zahradě, či někde v blízkosti starou jablkoň nebo hrušeň, ozvěte se nám buď osobně v Podblanickém ekocentru ČSOP, Pláteníkova 264, 258 01 Vlašim, nebo na e-mail: pavel.jakubuv@csop.cz, případně na těchto telefonních číslech: 602 665 407, 317 845 169.

text i foto: Ing. Pavel Jakubův

Historie venkovských škol na Benešovsku (4. část)

Školské reformy ve druhé polovině 19. století

V průběhu devatenáctého století docházelo k neustálému soupeření státu a církve o dohled nad školstvím. Církev se nechtěla smířit s dohledem pouze nad vyučováním náboženství a také vystupovala proti zavádění přírodovědných předmětů do výuky. Přesto lze mluvit o stabilizaci celého školského systému, současně s tím však probíhal proces růstu požadavků na vzdělávání hlavně v oblasti přírodních věd.

Již na sklonku 18. století začal český školský reformátor František Kindermann zavádět do triviálních škol takzvané industriální kurzy. Kindermann požadoval, aby u každé školy byly zřizovány dílny, zahrady či pole. Dále požadoval, aby triviální školy rozšířily obsah učiva o chovatelství a pěstování, různé ruční práce, stavitelství, měřičství a mechaniku. Během několika let existovalo v Čechách při triviálních školách okolo 500 industriálních kurzů (tyto školy se pak nazývaly industriální školy).

V průběhu 19. století se dále posiloval trend zapojovat do výuky více poznatků z přírodních věd. Prudké zvýšení těchto požadavků je možno sledovat hlavně v poslední třetině 19. století.

V oblasti základního školství došlo k výrazné reformě až v roce 1869, kdy byl přijat nový zákon, takzvaný Hasnerův zákon. Významnou součástí zákona č. 62/1869 ř. z., bylo zavedení učitelských čtyřletých středoškolských ústavů. Tyto ústavy vznikly z potřeby stále vyšší a lepší kvalifikace učitelů. Zákon řešil také sociální a ekonomické postavení učitelů. Změny byly i v požadavcích na nové učebnice a v umenšení důrazů na pamětní učení. Další změnou bylo zavedení osmileté povinné školní docházky a rozšíření počtu vyučovacích předmětů. Základní školy byly rozděleny na:

- osmileté školy obecné,
- osmileté školy měšťanské.

Hasnerův zákon zrovnoprávnil vyučovací jazyky v monarchii, takže v Čechách se mohlo na všech školách vyučovat německy i česky. Zrovnoprávnění vyučovacích jazyků v celé monarchii reflektovalo vzrůstající národní cítění všech národů v monarchii. Církev měla dozor pouze nad výukou náboženství, bylo to další okleštění jejích pravomocí. Výrazněji byly posíleny pravomoci místní, neboť při každé škole mohly vznikat

školské rady. Obce mohly být zcela či částečně zřizovatelem školy. Zákon pamatoval také na postavení učitele. Byl stanoven učitelský plat a učitelská penze.

Jak již bylo řečeno v úvodu tohoto pokračování, došlo během 19. století ke stabilizaci školství. Život na venkově to poznamenalo opět pozitivně. V důsledku výrazného úbytku negramotného obyvatelstva pronikal na venkov pokrok a rozvíjel se také výrazněji spolkový život. Středem života byla kromě kostela a fary také škola. Posílen byl také význam místních samospráv, protože mohly ze zákona ovlivňovat více chod a správu školy (určité pravomoci v této oblasti měly také školské rady). Lze konstatovat, že z právního hlediska je možné tento stav přirovnat k dnešnímu postavení malotřídních škol.

Jaký vliv mělo působení Hasnerova zákona na školství na Podblanicku a Benešovsku můžeme sledovat v následující podkapitole.

Venkovské školství na Podblanicku ve druhé polovině 19. století

O tom, že síť venkovských škol, jak ji známe dnes, byla vybudována v polovině 19. století, se můžeme denně přesvědčovat v každé části naší republiky. Školní budovy, které byly postaveny zhruba mezi lety 1848 – 1900, stojí na mnoha místech venkova dodnes. Někde plní stále stejnou funkci a prošly modernizací svých interiérů a exteriérů, jinde plní funkci jinou, ve většině případů jde však stále o funkci společenskou. Tyto budovy jsou němými svědky rozmachu, kterého se dostalo českému venkovu ve druhé polovině 19. století. Postupující průmyslová revoluce a s ní spojený rozmach přírodních věd, měly za následek mimo jiné též vyšší požadavky na vzdělávání populace, a to již od nejútlejšího věku. Benešovsko a Podblanicko nikdy nepatřilo mezi průmyslové oblasti, vždy zde převažovala zemědělská výroba, což lze říci i v současné době. Proto se ve zdejších kraji některé novinky prosazovaly o něco později než v průmyslově rozvinutějších oblastech. Přesto došlo i zde na sklonku 19. století k přeměnám v oblasti venkovských škol. Školní síť zde byla doplněna několika jednotřídkami, většinou to bylo v odlehklých místech komunikačně těžko přístupných. Tyto jednotřídky měly o mnoho větší počet žáků na jednu třídu než školy s více třídami. Z hlediska kvality výuky

to byl krok zpátky, doba si však vyžadovala lepší dostupnost a pravidelnost vzdělání, takže z tohoto pohledu lze hodnotit tyto jednotřídky jako zlepšení v oblasti vzdělávání na Podblanicku a Benešovsku. Jednotřídky však byly v průběhu dalších desetiletí jedny z prvních škol na venkově, jež byly postupně rušeny. Ještě dříve však byly zrušeny některé školy, které se nacházely v blízkosti větších obcí či městeček na území kraje. Například již před rokem 1884 bylo zrušeno pět takových škol.

Zajímavý je též stav v oblasti venkovských škol s více třídami v roce 1884. V tomto roce byla polovina zdejších dvoutrídek založena po roce 1842. U trojtrídek byla v roce 1884 situace opačná – pouze jedna pětina byla nově zřízena a celých 60 % trojtrídek pocházelo z období před rokem 1798. Čtyřtrídí a pětitrídí školy představovaly v roce 1884 nejstarší síť škol na Podblanicku a Benešovsku, vzniklou již před rokem 1713. Je tedy zřejmé, že na území tohoto kraje nejprve vznikaly školy s více než dvěma třídami a ty byly postupně doplňovány hlavně dvoutrídkami a jednotřídkami. V místech, kde byly jednotřídky a dvoutrídky, byla snaha o rozšíření počtu tříd. Tato snaha byla dána rostoucí populací, ale mnohde narážela na prostorové omezení.

Zajímavé nahlédnutí do výuky nabízejí statistiky z let 1824 – 1869 o počtu žáků ve školách s více třídami, zejména poměr v počtu žáků mezi první a druhou třídou. Počet žáků ve druhých třídách oproti žákům v prvních třídách byl vyšší o 25 až 35%. Do vyšších tříd postupovali jen ti žáci, kteří prokázali na konci roku potřebné znalosti. Ze statistik je doloženo, že někteří žáci postoupili do druhé třídy již v sedmi letech, jiní byli v jedenácti letech stále v první třídě. Průměrně však byli v první třídě žáci ve věku od šesti do devíti let. Stavební vývoj školních budov probíhal na Podblanicku a Benešovsku v 19. století v několika etapách. Ve dvacátých a třicátých letech došlo k první vlně modernizací a přestaveb. Někde již dokonce vznikaly zděné budovy škol. V padesátých až sedmdesátých letech přibývalo nepatrně školních novostaveb. Velký rozvoj však nastal po roce 1880 a vrcholil na přelomu 19. a 20. století. V roce 1883 byla též dokončena novostavba školy v Teplýšovicích, dnešní vnější podoba školy je právě z tohoto roku.

Benešovský okres byl na sklonku 19. století převážně český a katolický. Byly zde ostrůvky evangelíků helvetského vyznání a též místa se židovskými menšinami.

Historie venkovských škol na Benešovsku (pokračování)

Ve větších místech vznikly německé židovské školy, bylo jich celkem šest. Jediná evangelická škola byla v místě tolerančního sboru v Soběhrdech. Po zavedení Hasnerova zákona byla čeština jako vyučovací jazyk zavedena na Benešovsku do všech škol s výjimkou škol židovských.

Hasnerův zákon též zpřísnil sledování školní docházky. V sedmdesátých letech 19. století byla docházka na Benešovsku na úrovni 80 – 85%, na sklonku let osmdesátých byla již téměř sto procentní. Sledování docházky je však poněkud zkresleno skutečností, že tehdy bylo možné zahájit docházku kdykoliv v průběhu roku, po dovršení šesti let dítěte. Zavedení osmileté školní docházky na Benešovsku bylo velmi obtížné.

Ze statistik lze dále vyčíst, že ve školách nápadně ubývalo dětí starších dvanácti let. V tomto věku odcházelo mnoho dětí pracovat do služeb k bohatým sedlákům v okolí či do nedaleké Prahy. Prameny z té doby uvádějí mezi žáky též mnoho nalezců tzv. „prázátek“, což byly nemanželské děti služek, které pracovaly v Praze a po narození dítěte se vracely do své rodné obce a děti většinou dávaly na vychování ke svým rodinám nebo do nalezců.

V důsledku zvyšování vzdělanosti na venkově se zlepšovalo i vybavení škol. Při školách začaly vznikat školní a obecní knihovny. V osmdesátých letech 19. století byly knihovny při školách na Benešovsku celkem běžné. Přibývalo učebních pomůcek – mapy, globy, teploměry, kompas, zvětšovací skla, výukové obrazy, hláskovací tabule, vycpaniny zvířat, tělocvičné nářadí a další.

Závěrem lze konstatovat, že na přelomu 19. a 20. století byla škola na Benešovsku mezi venkovským obyvatelstvem uznávanou a potřebnou institucí, bez které si nebylo možné představit veřejný život. Stabilizace poměrů ve školství se projevila příznivě hlavně v odlehlejších částech dnešního okresu Benešov, kde byly dříve problémy s docházkou. Rozvoj byl patrný též ve spádových obcích, kde bylo možno navštěvovat školy s rozšířenou výukou. Nadané děti měly možnost postoupit na gymnázium do Benešova.

V dalším pokračování se budeme věnovat vývoji venkovského školství na Benešovsku po roce 1918.

Použitá literatura: KASPER, KASPEROVÁ: *Dějiny pedagogiky; Základní zákon školní č. 62/1869 ř. z., ze dne 14. 5. 1869;* PETRÁŇ, PETRÁŇOVÁ: *K dvoustému založení školy v Ouběnicích* pg

Čtení z kroniky

Usedlost čp. 27... později hospoda

K sepsání tohoto článku, byť ne úplného, mě vedly velice časté debaty o nájemních hospodách. Málokdo dokáže dnes bezpečně vyjmenovat všechny, kdo tímto zařízením prošli. Někteří občané si pamatují a osobně znali všechny hospodské a jiní jej znají jen z barvitě vyprávění. O některých hospodských jsou to doslova legendy, které by možná stály za to, sepsat je samostatně. O tom ale možná později. Ne vždy by se totiž výše zmíněné legendy daly publikovat, i když o to více jsou zajímavé. Seznam mnou sepsaný nebude úplný a rovněž možná rozpoutá debaty, zda-li byl zmíněný hospodský právě v tom pořadí, v jakém bude uveřejněn. Věřím, že článek dopomůže k sepsání a doplnění chybějících údajů a že při něm mnozí zavzpomínají.

Vlastníci tito byli povinni panství konati každý rok 13 dní pěší roboty.

Václav Patha hospodařil na této usedlosti 32 roků a dle zápisu jí dne 5. června 1842 prodal Janu Mikešovi za 504 zl stř.

Původně při této chalupě žádné grunty nebyly. Jan Kopecký si vyžádal na Fr. Tůmovi, aby si směl vystavět chaloupku na jeho pozemku v rohu u cesty. František Tůma podstoupil mu k tomu účelu 200 sáhů pole.

Po prodeji tohoto domku odešel Václav Patha do světa a nevědělo se kam! Prodej nebyl nikdy knihovně proveden. Děti Jana Mikeše: Jan Mikeš (držitel gruntu v Teplýšovicích čp. 4), Václav Mikeš (ženatý v Kališti), František Mikeš (ženatý v Kozmicích, kde rovněž držel grunt) a Anna, provdaná Nováková v Třemošnici, byli vyslyšeni a přísahaly, že jejich otec Jan Mikeš

Pojďme se ale nejdříve podívat na historii domu jako takového. Jeho historie nesahá až tak daleko, ale má svá tajemství, jako téměř každý dům v této obci (např. kam zmizel Václav Patha a zda-li skutečně prodal tento dům?). Domek tento vystavěl na koupeném pozemku r. 1788 Jan Kopecký. Poněvadž byl stále churav a o zapsání svého vlastnictví pečoval, docílil toho, že mu dle zápisu ze dne 14. ledna 1801 byla připsána do vlastnictví. Ve stavení se nalézaly: světnice, síň, komora a mlátek (odhadnuto na 145 zl 30gr). Tento majitel měl krávu (12 zl 50gr), běhounka (9 zl 13gr) a malý vozík (15 zl 15 gr). Jan Kopecký prodal tuto chalupu podle zápisu ze dne 3. května 1810 Václavu Pathovi za 1400zl.

chalupu od Václava Pathy koupil a před 27 lety Tomáši Sahulovi prodal. Chalupa tato byla tedy připsána Tomáši Sahulovi, který jí dne 28. října 1846 postoupil synovi a jeho ženě Matěji a Barboře Sahulovým (roz. Šindelářové) za 240 zl stř. Manželé tito drželi chalupu 14 roků a 21. května 1860 ji postoupili Janu a Františce Krejčárkovým.

Od nich ji dle smlouvy koupili 25. dubna 1867 manželé Martin a Barbora Novákovi za 1200 zl. Tito manželé chalupu prodali 1. srpna 1871 manželům Josefu a Ludmile Roudnickým, kteří na ní hospodařili 11 roků a na to jí dne 10. dubna 1882 prodali manželům Šimonu a Kateřině Krásnickým. Šimon Krásnický byl t. č. řídícím učitelem na obecné

škole v Teplýšovicích, umístěné tehdy ještě v čp. 17. Již následujícího roku ji však prodali dne 4. října 1883 manželům Janu a Kateřině Kyselkovým.

22. ledna 1892 byla tato chalupa prodána v dražbě a vydražil ji Moric Steindler, který ji 25. dubna 1893 prodal Anně Ptáčkové roz. Boudové, která se později provdala za Jana Dřízala, syna majitele čp. 2 v Teplýšovicích. Od této chvíle není v kronice žádný zápis a lze se tedy pouze dohadovat, kolik dalších majitelů tato chalupa měla. Bohužel stejně tak nemáme přesnou zmínku o tom, kdy a proč z této chalupy vznikla hospoda. Na-prosto přesně ale víme, že tuto hospodu vedl J. Hrabánek a dodnes žije mnoho pamětníků, kteří mají tohoto hospodského a zároveň rolníka v paměti.

Na tzv. staré hospodě U Hrabánků (mimo-chodem tento název se užívá doposud, stejně jako na kopečku či na kopci) se později vystřídal tito hospodští:

Pánková, Pessr, Růžena Štědrá a Jindřiška Holá. V druhé polovině 70. let byl domek zcela přestavěn a v dnešní době se dochoval pouze sklep z dob dávno minulých. „Nová hospoda“ byla vystavěna Místním národním výborem v tzv. akci „Z“ a podílelo se na ni mnoho občanů Teplýšovic.

V pátek 8. října 1982 ve 14 hod. byla tato hospoda slavnostně otevřena a odstartovala novou éru s novým, dlouhým a jak jsem již napsala neúplným seznamem hospodských. Někteří zanechali výraznou stopu a zůstanou navždy ve vzpomínkách místních obyvatel a jiní se sotva v této hospodě mihli.

Šenygl Petr, Pešek Josef, ? všemi přezdíváná Tříbarevná, Kučera Jan, Ryzcová Miro- slava, provdaná Trantová od května 1988 do srpna 1990, Váňa Josef z Bílkovic, kterému tehdejší Jednota poskytla hospodu do soukromá a odprodala vybavení za 18000 Kč, Peřurovi, Kadleček Pavel, Eva a Renata (všem známou přezdívku sem raději nebudu psát),

Jileček Petr, Coma Pavel, Škvor Vladimír, Ferová Eleonora, Pejsar Petr a Pavlas Radek.

Dlouhá léta nesla tato hospoda název Formanka. V r. 2006 vypsal OÚ v Teplýšovicích výběrové řízení na prodej celé nemovitosti, včetně prostor využívaných jako sídlo OÚ a prodejny smíšenky. Do výběrového řízení se přihlásili 3 uchazeči. Vítězem a kupcem se stali manželé Pavel a Renáta Procházkovi, kteří tuto nemovitost koupili za 2 600 000 Kč a část vybavení od R. Pavlase za 68 000 Kč. Koupě se uskutečnila 5. února 2007 a po půl roční pauze byl znovu zahájen provoz.

V r. 2008 byl otevřen music club pro mladé a v r. 2009 v prostorách bývalého OÚ ubytovna s 12 lůžky a kuchyňkou. Přestože hospoda nese obchodní název Eldorado, dodnes mnoho lidí užívá název u Hrabánků či na kopečku. Název na kopečku byl i připsán do štítu hospody.

Seznam všech hospodských je, jak už jsem řekla, dlouhý a dost možná neúplný. Proč se zde vystřídal tolik nájemců, o tom se můžeme jen dohadovat. Dost možná, že hospodou bloudí duch Václava Pathy, který se údajně vydal do světa v pokročilém věku, chalupu svou nikdy nepřepsal a dost možná ani neprodal...kdo ví!

Rovněž se můžeme dohadovat, ve kterých místech je asi zazděna bývalým starostou J. Škvorem st. láhev rumu a zdali vůbec hospoda přežije do let budoucích.

Ať už její osud byl, je a bude jakýkoliv, zapsala se do zdejších dějin nesmazatelnou stopou a stála u vzniku mnoha důležitých rozhodnutí, např. stavba sokolovny, což dokládá dokumentární film z 50. let. Jen těžko by se dalo spočítat, kolik sudů piva prošlo zdejším sklepem, kolik kořalky zahřálo v mrazivých dnech a kolik vína se zalesklo v číších při přípitcích.

I já touto cestou připíjím Všem na závěr tohoto roku a do toho nového roku 2012 přeji pevné zdraví, štěstí a mnoho úspěchů jak v soukromém, tak i profesním životě.

Vaše kronikářka
a hospodská

Renáta Procházková

Kalendářní rok končí – co nového ve škole a školce?

Čas neúprosně letí, a přestože se nám zdá, že je to teprve nedávno co začal nový školní rok, máme tady vánoce a konec roku. Připravili jsme si pro Vás malé ohlédnutí za tím, co všechno se v naší základní a mateřské škole za těch pár měsíců stalo. V prvním pololetí školního roku kromě klasické výuky proběhlo i několik akcí. Velkou akcí byla oprava střechy na školní budově. Dá se říct, že výuku to téměř nenarušilo, jenom jsme si museli trochu zvyknout na klapot kladívek – ale výsledek stál za trochu tolerance. Tímto chceme poděkovat obci, že celou opravu střechy budovy zorganizovala a hlavně uhradila.

S dětmi jsme navštívili Prahu – divadlo Marionet, kde jsme shlédli představení „Kouzla a čáry tajemné Prahy“, dále jsme pro školáky připravili projektový den zaměřený na gotické stavby v Praze – navštívili jsme katedrálu Sv. Víta, Vladislavský sál, Pražský hrad a Zlatou uličku. Během měsíce listopadu jsme s dětmi ve volných chvílích tvořili a připravovali vánoční jarmark. Před první adventní nedělí jsme společně s mateřskou školou připravili vánoční jarmark, který byl spojen s rozsvícením vánočního stromu na návsi naší vesnice. I přes drobné organizační neshody jsme přesvědčeni, že nakonec to bylo hezké odpoledne s vánočními koledami, rozsvícením stromku a s nákupem drobných předmětů na začátek adventu. Škola se zúčastnila i slavnostního rozsvícení vánočního stromu v Ostředku, kde její účast ocenili hlavně místní důchodci, kteří jinak nemají možnost s výrobky školy a s dětmi se jinak setkat.

kteří dostali od Anděla balíček se sladkostmi, to naši malí „trpaslíci“ měli v sobě malou dušičku, ale nakonec i v centru zazněla básnička a Mikuláš dětem předal jeden veliký balík plný dobrot. V tomto měsíci jsme rovněž uspořádali „vánoční“ výtvarnou dílnu. Výtvarné dílny se staly už nedílnou součástí běhu naší školy. S rodiči nejen tvoříme, ale i nezávazně pohovoříme a odpoledne nám všem příjemně uteče. Škoda, že zájem ze strany rodičů má spíše klesající tendenci. Vyráběli jsme tradiční české ozdoby z kukuřičného šustí. Během měsíce prosince začal ve škole plavecký výcvik a děti začaly počítat dny, které jim ještě chybí do nejkrásnějších svátků v roce – do Vánoc. I díky hojné účasti na jarmarku se nám podařilo za stržené finance nakoupit pro školáky hezké dárky pro volný čas ve školní družině. Po vánočních prázdninách už

do školy. Doufáme, že i letos budeme podávat z „lyžáku“ jenom kladné zprávy a hlavně, že nás sníh nezklame a bude ho hojně jako každý rok. V lednu proběhne společná akce s mateřskou školou, kdy se naši předškoláci přijdou podívat na výuku ve škole a vyzkouší si se školáky něco malého vyrobit.

Pro jejich rodiče pak následující den tj. **17. ledna 2012** připravíme „Den otevřených dveří“, kdy se mohou rodiče přijít podívat v době od 7.45 do 9.25 hod. na vyučování a na vybavení naší školy. Myslím, že se máme čím chlubit – přijďte se přesvědčit, že škola pracuje i s moderní výukovou technikou a školáky to moc baví.

Dne **9. února 2012** v době od 13.00 do 16.00 hodin proběhne zápis budoucích prvňáčků do naší školy. Pro budoucí školáky připravíme procházku pohádkou, kde budou plnit u pohádkových bytostí různé úkoly. Když si nebudou vědět rady, určitě dobrá víla poradí – není se čeho bát. V únoru nám skončí plavecký výcvik. Po jeho skončení budeme se školáky jezdit do Benešova na zimní stadion na bruslení. Pokud budou vhodné povětrnostní podmínky, s bruslením začneme i dřív na místním rybníku. Když počasí dovolí, určitě vyrazíme i na boby či jiná „pohánědla“. Zimu máme rádi a rádi v zimě dovádíme venku.

Na závěr chceme popřát všem hodně štěstí a zdraví v novém roce 2012 a těšíme se na další setkávání s vámi prostřednictvím „Teplýšovického občasníku“.

Pedagogický sbor ZŠ a MŠ Teplýšovice

A nastal prosinec, nejen školní děti, ale i děti v mateřském centru navštívil Mikuláš a Anděl v doprovodu čerta. Školáci byli stateční, přednášeli naučené básničky, za

tradičně odjíždíme na hory nejen lyžovat, ale i se učit. Školáci se na tuto akci těší, týdenní pobyt bez rodičů má své kouzlo a školních povinností není tolik, jako když se chodí

Zpravodajství z mateřské školy

Od zahájení školního roku uplynuly již čtyři měsíce a my se nacházíme v adventním čase. Pojdme se tedy společně v tomto předvánočním čase poohlédnout, co se u nás v mateřské škole událo.

Děti se již navzájem poznaly, našly si mezi sebou své kamarády a snad se i každý den těší, co nového ve školce zase zažijí. Koncem září jsme se všichni společně, ale i jednotlivě, fotografovali. Na začátku října nás navštívil se svým hudebním pořadem pan Jiří Helekal-děti si s ním zazpívaly, zatancovaly a pěkně vydováděly.

Na pouštění draků a zamykání lesa na zimu jsme se dlouho vypravovali - buď nefoukal ten správný vítr, nebo bylo až moc ošklivo, ale i to jsme nakonec zvládli.

V listopadu naši „předškoláci“ a někteří mladší kamarádi zahájili plavecký výcvik. Děti se těší, jsou šikovné a již mnoho z nich samostatně plave, jen s malými kroužky i ve velkém bazénu. Na plavecký výcvik jezdíme s našimi staršími kamarády ze školy.

S těmi jsme se sešli i koncem listopadu na návsi v Teplýšovicích při slavnostním rozsvěcení vánočního stromku. Někteří z nás vystupovali před rodiči prvně a tak jsme nevěděli co nás čeká, jaké to asi bude. I když si někdo poplakal a nechtělo se mu od mamky a tatky, vše jsme nakonec zvládli na jedničku.

Počátkem prosince jsme v mateřské škole přivítali čerta a Mikuláše sandělem. Samozřejmě, že se mikulášská nadílka neobešla bez breku a strachu. Čert si však

s sebou nikoho neodnesl a tak se všichni mohli těšit z čertovských balíčků.

V polovině prosince nám děti z tanečního kroužku, na své besídce, ukázaly to, co vše se naučily. V předvánočním čase jsme se opět, již tradičně, sešli s rodiči v MŠ a pod vedením Kláry Škvorové si každý dle své fantazie vytvořil vánoční svícen. Sešli jsme se v hojném počtu s úžasnou předvánoční atmosférou.

A rok 2011 jsme zakončili tradiční vánoční besídkou v naší mateřské škole.

Na samý závěr chceme poděkovat rodičům, kteří nám přispívají dary a zároveň Vám s dětmi přejeme klidné vánoční svátky, hodně zdraví, štěstí a spokojenosti v nadcházejícím roce 2012. P.S. Rádi bychom Vás všechny pozvali na tradiční **DĚTSKÝ KARNEVAL - 8. ledna 2012** v místní sokolovně. Těšíme se na Vás!

Mateřské centrum

Do mateřského centra jsem začala děti vodit letošní školní rok. Mám dva kluky, Matymu jsou 3 roky a Tobiášovi 1,5 roku. Stýskalo se mi po práci a popravdě chyběly mi i peníze, ale kam s dětmi? Placená chůva? Babička? Kamarádka? Ne, ne ... Ať mé myšlenky směřovaly tam nebo jinam, stále se mi nedařilo vymyslet schůdnou variantu. Mateřské centrum - to je nápad! Kluky pohlídá „teta Ála“ a finančně mě to nezruinuje. Kluci si budou mocí pohrát s vrstevníky, se kterými je samozřejmě

i zábava. Do centra chodí rádi, naučí se novým dovednostem a všichni tři jsme spokojeni, já - že jsem se mohla vrátit do práce a kluci - ti se osamostatňují a mají nové kamarády. *Kateřina Jonáková*

Příspěvek od Markéty

Jak člověk stárne, uvědomuje si čím dál tím víc, jak je šťastný, že může žít na vesnici. Obzvláště v případě, že je tam postaráno o jeho děti, co se týče školních zařízení. V loňském školním roce jsme s dětmi pravidelně navštěvovali Mateřské centrum v budově základní školy Teplýšovice. I letos už se nám párkrát povedlo se tam zastavit a pohrát si se známými hračkami ☺. Od září kluci nastoupili do mateřské školy. Jako všechny ostatní děti se tam těšili, i když počátky se samozřejmě úplně neobešly bez slziček, ale to asi patří k věci. Když si po měsíci zvykli, začali tam chodit pravidelně na celý den, jako jedni z mála tříletých dětí. To jim prospělo. Stali se samostatnější, odpoledne se musí umět začlenit i mezi starší děti, hlavně dívky. A to je dobře, protože v borůvkové třídě je holčiček (str. 10)

Příspěvek od Markéty – pokračování

pomálu a dobré způsoby chování k opačnému pohlaví je jistě dobré pěstovat již od útlého věku. Že přinesou každou chvíli nějakou básničku, nový výrobek a že je vidět, jak je o všechny děti ve školce dobře postaráno snad ani není potřeba psát. I když vlastně možná ano, protože to není samozřejmost, jak bychom si třeba mohli myslet. Od rodičů z jiných vesnic nebo měst už jsem slyšela, že byli se svojí mateřskou školou nespokojeni, jejich dítě tam plakalo a nikdo si ho nevíšal. To si myslím, že se v Teplýšovicích stát nemůže. Vždycky se najde náruč některé paní učitelky nebo obětavé paní Poláčkové, která poskytne potřebnou útěchu. Takže co si jen přát do nového roku? Asi hlavně aby byly všechny děti zdravé a mohly do školky chodit, stejně tak jako všichni zaměstnanci ZŠ a MŠ Teplýšovice. Ať nám roky na vesnici hezky plynou a obě školní budovy jsou plné šikovných dětí, které se pak jistě na druhém stupni neztratí ani ve škole v Benešově nebo jinde.

Markéta Provazníková

Je sobota, něco před 19. hodinou večer, sedíme s klukama v zadní místnosti hostince v Přestavlkách. Nejsme tu na pivě. Vlastní taktické cvičení ještě ani nezačalo a už máme za sebou šestihodinový maratón ukázek, výcviku a odborné přípravy zaměřené na podporu našeho nočního snažení na trase cvičení. Jsem tu poprvé, neznám pro jiné již známé tváře instruktorů, záchranářů, lékařů a profesionálních hasičů, přesto si již v rámci odpolední přípravy získávají můj absolutní respekt. Profesionalita, důraz a rozvaha, se kterou nám na jednotlivých stanovištích odborné přípravy servírují tolik cenné a jinde těžko získatelné praktické informace. Nezbytné minimum teorie, jinak praxe, praxe, praxe. Vyproštění osob z různých typů havarovaného vozidla, nasazení krčních límců, fixačních vest a dek, zacházení s nosítky, kardiopulmonální resuscitace, srdeční masáž, dospělý, kojeneček, dítě, protiřoková opatření, traumatizující poranění, zásady průniku do zakouřeného objektu, zahoření komína atd. Spoustu toho znám, spoustu toho neznám, všechno dohromady mě to strašně baví. Pozoruji zanícený výklad kluků ze záchranky nebo zkušených hasičů ze stanice Benešov a snažím se nevnímat vlastní myšlenky, které se mi podsouvají a docela mi narušují plynulý příjem drahocenných informací. Taky je to strašně baví. Jenže je to rozdíl, je to taky živí. Taky mají nebo

Noční hasičsko – záchranářské taktické cvičení Přestavky 2011

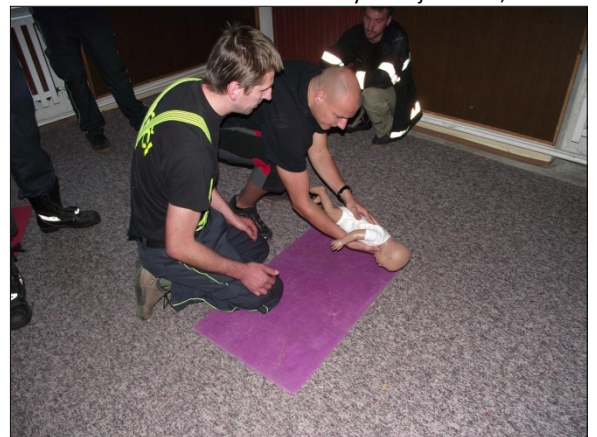

budou mít děti, taky si chtějí volno užít a vypustit myšlenky na práci. Místo toho jsou tady, ve svém volnu, zadarmo, za svoje prostředky. Jsou tu od oběda a mnozí z nich budou odjíždět stejně ráno jako my. Hodně dobrá práce pořadatelů? Možná. Hodně dobrá kategorie lidí? Určitě. Profíci dobře vědí, jak obrovský smysl má kvalitně odvedená součinnost s „dobráky“ (rozuměj dobrovolnými hasiči), berou je tak a dávají jim to plně najevo. Alespoň klukům z oněch 18 družstev, kteří tráví onu první říjnovou noc právě tady.

Zpět. Je sobota něco před 19. hodinou večer, sedíme s klukama v zadní místnosti hostince v Přestavlkách. Nejsme tu na pivě. Nikdo z družstva nebere věc na lehkou váhu, je patrná lehká nervozita, jsme ve shluku u jednoho stolu, Víťa probírá možné varianty nasazení družstva při předpokládaných disciplínách, kluci je připomínají. Kontrola vozidla, uložení materiálu, lékárna. Dotahujeme zásahové opasky, seřizujeme helmy, baterky. Slyším chraplavý pokyn organizátora ve vysílačce na místě: TROJKA-vpřed!!!

Tmu jako v ranci řežou světelné kužely dědka „Rtáka“, do kabiny problikávají potemněle modré

Kužely majáku. Je cítit plné soustředění, nikdo nemluví. Za chvíli Pepa brzdí. Stanoviště č. I „Hromadná nehoda“. Množství lidí na místě, záchranářů, civilistů, totální zmatek. Nabouraná bílá dodávka, to je vše, co stihnu ve tmě z kabiny auta rozeznat. Tušíme extrémně náročnou situaci a jsme připraveni ji řešit. Víťa otevírá dveře k výstupu a zjištění situace. Nevystoupí. Do cesty se mu pohotově staví hasič a rázným hlasem naprosto nečekaně dezorientuje a mění charakter celé simulace: „Takže pánové, právě jste se čelně střetli s osobním vozidlem, velitel, řidič zranění, řešte situaci, záchranářský materiál leží tamhle, je to vaše, 15 minut. Půl vteřiny zaváhání, úžasu, překvapení. Díváme se na sebe, velitel na sedadle spolujezdce se bezvládně hroutlí na palubku, řidič na volant. Víc už neváháme. Jirka vyskakuje z auta, hlásí

převzetí velení a vydává rozkazy. Mízi s Petrem ve tmě na průzkum havarované dodávky, okolo které se začíná rojit množství podnapilých, otravných, dezorientovaných a částečně agresivních pasažérů. My s Petrem bleskově transportujeme přípravný materiál, nosítka, držím veliteli hlavu, přikládáme krční límec, fixujeme ho vestou, snažíme se, ale jde to ve dvou ztuha. Opilec nám bere část nosítek a prchá s nimi do tmy, do kabiny se snaží pronikat další, tahá mě za nohu ven, nakonec se přeci jen daří a máme Vítu na středovém panelu na nosítkách, alespoň uvnitř. S vypětím sil ho vytažujeme s nosítkami ven. Na připravenou fixační deku se ale rozvaluje další z opilců, snažíme se rozumnou komunikací místo uvolnit, strká do mě, napadá nás fyzicky, přímému konfliktu se snažíme vyhnout s největším sebezapřením, nakonec se přeci jen daří a dotahujeme s Petrem popruhy, vysáváme vzduch, hvízd, konec časového limitu. Přesně. Nemyslím si, že jsem na tom fyzicky špatně, hýbu se dost pravidelně, po těchto patnácti minutách ale jen ztěžji popadám dech. Rozepínám helmu a po hlavě se mi valí dobrých půl litru potu dolů za límec blůzy. Poslouchám hodnocení od hasičů, záchranářů, vysvětlení a vytčení postupů, přidělení trestných bodů. Velitel už opět velí, jsme v autě, odjezd na další disciplínu.

Sotva si stačím strhat ze zpocených rukou od nosítek potrhání ochranné latexové rukavice, natáhnout čerstvé a přes ně doslova narvat membránové zásahovky, stojíme u stanoviště II. „Požár výškové budovy“. Budova je zvenčí uzamčena, z okna v horním patře se valí kouř, volání o pomoc. K dispozici dostáváme třídlíný žebřík, dýchací přístroje. Na rozkaz velitele zajišťují odpojení energií, Pepa jako strojník zůstává u auta, já rozdělovač, kluci si pomáhají do dýcháku a po žebříku s proudnicí pronikají do objektu oknem v patře. Vyhledání osob v zadýmeném prostoru, za chvíli se rozletí venkovní dveře, na dálku rozeznávám někoho z našich, jak v dýcháku vynáší dítě, předává ho záchranářům a znovu se noří do chodby zahalené dýmem. Pepa dostává do vysílačky žádost o podporu s nosítky, přibíhá s krátkým žebříkem, než stačíme klukům předat, jsou venku i s poslední lokalizovanou zraněnou osobou. Konec. Hlášení rozhodčím, hodnocení, rozbor zásahu, výtky i pochvaly, motáme hadice a bleskově se vozidlem přesunujeme na další stanoviště neda-leko.

III. „Požár sazí v komíně“. Zahoření komína v klubovně dětí místního spolku, zakouřené prostory. Na místě k dispozici žebřík, komínkové nářadí, písek, 2 ks dýchacích přístrojů bez masek. Velitel identifikuje situaci, rozděluje úkoly, řešíme standardním způsobem. Zahašeno, hlásíme komín čistý. Opět hodnocení zásahu od profíků, opět nášup trestných bodů. Bereme si ponaučení, trestné body neřešíme, je potřeba se plně soustředit na další náročná stanoviště. Čeká nás delší přejezd lokalitou Čerčan až do Soběhrd, kde máme hlášenu tragickou událost. Rťák statečně zdolává stoupání z Čerčan do Soběhrd. Chvilky v autě využíváme na oddech, měníme rukavice, koluje petka s vodou. Nepolevujeme v pozornosti, máme za sebou teprve polovinu disciplín a kdekoliv na trase může být avizovaný „tajný“ úkol, který nesmíme minout. Rozhlížíme se na všechny strany, monitorujeme tmavé siluety stromů, zdá se všude klid. Na konci Soběhrd za kostelem zachycujeme signalizaci baterkou a reflexní pruhy záchranáře, Pepa stáčí Rťáka prudce vpravo a najíždí na asfaltový plac za kostelem. Velitel opouští vozidlo a zjišťuje okolnosti.

IV. „Tragická událost“ Prudké trhnutí bočními dveřmi, kužel světla Víťovi baterky na helmě a okamžiky nabírají rychlý spád. „Takže pánové, místní občan zaslechl volání o pomoc poblíž kostela, událost hlášena KOPIS, místo nehody lokalizovat, vyhledat těžce zraněnou osobu, poskytnout pomoc, lékárnu s sebou, JDEME a svižně, jde o čas.“ Noříme se do tmy a prohledáváme bezpro-

střední okolí kostela. Během chvilky stojíme na místě a baterky na helmách osvětlují tragickou scénérii celé události. Cirkulárka postříkaná od krve, na zemi holka s masivně krvácejícím pahýlem horní končetiny, opodál v trávě amputovaná ruka zalitá krví. Vůbec nepřemýšlíme, tady fungujeme naprosto reflexivně. Víta již klečí u těla, dlaní v latexové rukavici zvedá krvácející paži, stlačuje tlakový bod, nahoru k ráně přikládám škrtidlo. Periferním viděním sleduji kluky, jak zajišťují cirkulárku a amputát ruky. Dílo okamžiku. Se stojícími záchranáři rozebíráme situaci, rukavice, ošetření amputátu, protišoková opatření, všechno si důrazně berem k srdci a po bodovém hodnocení míříme dál, po silnici směr Vranov. V. „Tajná“. Vyjíždíme kopeček a na úrovni kukuřičných polí na silnici před námi výstražný trojúhelník. Brzdíme, opatrně se přibližujeme na dohled. Zvláštní. Na krajnici zaparkovaný Favorit, otevřený kufr a okolo poskakující vysmáté dívky. Jsou tři, zjevně pod vlivem něčeho návykového, věk těžko odhadnout, ale dospěláci to rozhodně nejsou. Jinak nic, žádné další vozidlo, žádné známky nehody, prostě podivnost od počátku. Přes čelní sklo pozorují velitele, jak s děvčaty rozmlouvá a snaží se identifikovat celou situaci. V tuhle chvíli nemáme jasno. Jedná se o tajnou disciplínu nebo jsme se nachomýtlí k nějakému reálu? Z nelehkého rozhovoru s holkami velitel poskládá střípky informací. Holky, kromě toho, že jsou pod vlivem, jsou v pořádku, vozidlo má proražené levé zadní kolo. Ani jedna z nich ale neří-

Noční hasičsko – záchranné taktické cvičení Přestavky 2011 - pokračování

dila, byly tedy 4. A je jasno, hledáme jejich starší kamarádku, řidičku. Utekla do polí, navíc je v pokročilém stádiu těhotenství. Rozkaz pro řidiče - postavit zásahové vozidlo do silnice tak, aby krylo celý zásah na komunikaci, rojnice s odstupem a pročešáváme okolí. Může jít o čas, zejména s ohledem na avizovanou graviditu pohřešované. Dílo okamžiku a nacházíme ji schoulenou ve vysoké trávě na kraji zoraného pole. Zjevně podchlazená, třesoucí se, lehce zmatená. Velitel navazuje komunikaci v ryze přátelském tónu, úmyslně vynechává potenciálně nebezpečnost situace a citlivě zjišťuje prakticky vše, co potřebujeme vědět. Mezi tím pohřešovanou prohlížíme, žádná zjevná poranění, žádné krvácení. Termofolií a dekou zajišťujeme tepelný komfort a prostřednictvím nosítek transportujeme blíže k silnici, kde ji předáváme spolu s informacemi lékaři. Vysmátá děvčata na nás ještě apelují s výměnou píchlého kola, což velitel rezolutně zamítá. Má pravdu, od toho tu opravdu nejsme, navíc ani jedna z děvčat nevlastní řidičák. Telefonicky informujeme rodiče a po příslušném zhodnocení zákroku ze strany vyčkávajících záchranářů Life Rescue pokračujeme dál.

Začínáme pociťovat první známky únavy, pod propoceně blůzy se vkrádá postupující chlad noci. Dle situačního nákresu máme před sebou ale ještě závěrečnou disciplínu, takže všechny příznaky okamžitě potlačujeme. Na horizontu se již rýsují střechy Přestavky, Rťák sjíždí kopeček k rybníku a z pravé strany nás na potmělou rozblácenou louku plnou hasičů a techniky navádí paprsek světelného kuzele. VI. „Požár osobního automobilu“, spatřen kouř, ve směru na Přestavky, hoří i tráva v okolí. Použití příměšovače, hadice D, proudnice na těžkou pěnu. Jenže. Osobní automobil je na místě v reálu, všechno ostatní je totální simulace. Narážíme na problém s dvojím, naprosto rozdílným výkladem simulované situace, podaným dvěma rozhodčími, každým ve zcela jiném prostoru zásahu. Situaci tedy řešíme jinak, byť (a bohužel) na přímý pokyn jednoho z rozhodčích. Nášup trestných bodů a balíme. Nediskutujeme, nemá to smysl. Plně respektujeme stanovisko rozhodčích, od toho tu jsou, nicméně zbytek cesty návratu do cíle v Přestavkách věc probíráme, bezesporu je o čem mluvit. Absolutně netušíme,

jak jsme dopadli celkově, vše je v rovině dohadů a útržkovitých informací od rozhodčích na stanovištích nebo kluků z ostatních sborů po návratu z trasy.

Když po probdělé noci okolo šesté hodiny ranní zíráme na plátno s promítanými souhrnnými výsledky - nevěříme. Přes narůstající tendenci obtížnosti letošního cvičení a zejména masivní konkurenci 18 více než kvalitních družstev, se nám podařilo vybojovat třetí místo!!! Teprve ústní vyhlášení výsledků nás utvrzuje v situaci, že je tomu opravdu tak. Rozespalo hlavou mi běží sled událostí uplynulé noci, pozoruji zarostlé tváře a letmé úsměvy velitele i kluků z družstva. Nic víc nepotřebuji vědět. Bylo mi ctí tu s Vámi být! Opět respekt k obloučku na levém rukávu blůzy. *SDH TEPLÝŠOVICE*

Svoz komunálního odpadu v roce 2012

Svoz odpadů v příštím roce zůstává v nezměněné podobě.

NÁDOBA 110 a120 litrů

týdenní svoz	2 024,-Kč
14 - ti denní svoz	1 309,-Kč
kombinovaný svoz	1 727,-Kč

NÁDOBA 240 litrů

týdenní svoz	3 179,-Kč
14 - ti denní svoz	2 123,-Kč
kombinovaný svoz	2 739,-Kč

Roční cena za nádobu 110, 120 litrů

u občanů se zkráceným pobytem v obci (chaty, rekreační chalupy) – svoz duben až říjen

týdenní svoz	1 298,-Kč
14 - ti denní svoz	792,-Kč
kombinovaný svoz	935,-Kč

Ceny jsou uvedeny včetně DPH.

Splatnost poplatku je do 29. 2. 2012.

Adventní koncert v kostele sv. Havla

Letošní adventní čas probíhal v Teplýšovicích mnohem intenzivněji. O jarmarku bylo již řečeno. Poslední akcí byl koncert uspořádaný dne 10. 12. 2011 v kostele sv. Havla. Poprvé v novodobé historii kostela se zde rozezněla překrásná vánoční hudba v podání malého hudebního souboru Plzeňský MLS. Pro všechny to byl nevšední zážitek. Koncert navštívilo okolo 110 lidí, a kdo nepřišel, opravdu prohloupil. Umělci z Plzeňského kraje zahráli a zazpívali vánoční písně z Plzeňska, Žinkovska a Chodska. Pro našince to byl opravdu nevšední zážitek. Věříme, že podobný koncert uspořádáme i v příštím roce. *mk*

